Cíle: seznámení s tradiční formou předávání kulturního dědictví prostřednictvím romské humorné pohádky

Věková kategorie: 2. stupně ZŠ

Pomůcky: vytištěný pracovní list (pohádka Pan Šrpálek z Troubova) a vytištěný text medailonu Ignác Zima, dále pro všechny k dispozici mapa ČR s detailem, kde se nachází dolní tok řeky Moravy a okolí Hodonína. Pro přípravu učitele doporučujeme zajistit si knihu Mileny Hübschmannové Romské pohádky, která vyšla doposud ve třech vydáních (1973, 1999, 2025) – všechna tato vydání jsou pro přípravu vhodná.

Čas: 1/2 vyučovací hodiny - NEBO v případě kombinace s metodikou Pohádky Josefa Rafaela (Hořice v Podkrkonoší) celá jedna vyučovací hodina

Průřezová témata: romský folklor (a jeho záznamy), význam předávání kulturního dědictví z generace na generaci

Úkoly:
plní se samostatně nebo ideálně při rozdělení studentů na 2 poloviny (1. polovina pracuje ve dvojicích, 2. polovina ve čtveřicích)

1) Uveďte studentům téma tím, že je seznámíte s romským pohádkovým dědictvím, které se nám zachovalo také díky bratrům Ignácovi a Matějovi Zimovým.

2a) 1. polovina ve dvojicích dostane k prostudování **medailon pana Ignáce Zimy**.
Odpoví na otázky z pracovního listu.

2b) 2. polovina si v čtyřčlenných týmech přečte a rozdělí role v krátké pohádce ***Pan Škrpálek z Troubova***. (role: vypravěč, Rom, farář, kuchařka). Pohádku následně společně předčítáním studenti předvedou. Vypravěč nezapomene zdůraznit na úvod, nebo nakonec dramatizace, kdo pohádku vyprávěl a jak byla zaznamenána.

3) čtveřice studentů předvedou pohádku

4) dvojice studentů prezentují zjištěné informace o životě a díle pana Zimy

5) společně se všemi studenty si odpovězte na otázky:

- jakými jazyky bratři Zimové odmalička hovořili? (romsky, slovensky, později česky)

- v jaké oblasti bratři Zimové žili? (narodili se v Kopčanech, na vých. Břehu řeky Moravy, Matěj Zima žil ve Vnorovech, Ignác Zima v Hodoníně a později v Brně)

- jakým způsobem se tradiční pohádky, vyprávěné mezi Romy na Slovensku, dostaly na Moravu? Jak byly zaznamenány? (pohádky si vypravěči pamatovali, vyprávěli je pro pobavení ostatních i v pozdějším věku, kdy se přestěhovali ze Slovensky na Moravu. Z vyprávění pana Matěje pohádku zapsala lingvistka Milena Hübschmannová, a přeložila do českého jazyka.

Další pohádky si zapisoval sám Ignác Zima, který rodnou romštinu také vyučoval a pohádky do výuky zařazoval.)